

2. AZ ISTEN ÁLTAL ADOTT KÖNYVTÁR: A BIBLIA

Gyülekezeti óraszám: 1. Egyházi iskolák óraszama: 1.

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

(*Felhasznált irodalom:* Keresztyén Bibliai Lexikon, Budapest, 1995; Szűcs Ferenc: Hitvallásismeret, Budapest, 1995; Teológiai Alapismeretek, Budapest, 1985; Jubileumi Kommentár, Budapest, 1995)

Istent csak úgy ismerheti meg az ember, ha Ő megismerteti magát. Isten magáról a Bibliában szól. Kálvin tanítása szerint Isten alkalmazkodik az emberhez a kijelentésében. Így a nem látható dolgokat a látható világ dolgaihoz hasonlítja. Így a Biblia Istenről antropomorfizmusokat és antropatizmusokat használ (emberhez és emberi érzésekhez hasonlítja). A hívő ember számára a Szentlélek belső bizonyágtétele alapján lesz több mint egyszerű könyvgyűjtemény. Isten Szentlelke hitünk szerint jelen volt akkor, amikor a bibliai üzenet lejegyzői Isten szavát leírták. A Szentírás hitelességét nem a szentírók személyes adja, hanem Isten. Nem csak a lejegyzéskor van jelen a Szentlélek, hanem akkor is, amikor a lejegyzett szavak élővé válnak, és a mai olvasót megszólítják. Ahhoz, hogy a leírt Igében az ember megértse Isten akaratát és üzenetét, a Szentlélek megvilágosítása kell. A Biblia élő könyvtárrá válhat a Lélek munkája által. Isten írott Igéje hitünk és életünk mércéje. A megértett üzenet összhangban kell, hogy álljon a teljes Írás üzenetével, mondanivalójával, összefüggéséből kiragadni nem lehet.

A Biblia könyvei nagyjából időrendben követik egymást Bibliában található könyveket műfaja szerint 3 csoportra oszthatjuk:

Ószövetség:

1. Történeti könyvek:

Ide tartozó könyvek:

- Mózes könyvei,
- Józsué,
- Bírák könyve,
- Sámuel könyvei,
- Királyok könyvei,
- Krónikák könyvei,
- Ezsdrás könyve,
- Nehémiás könyve

Az Ószövetség történeti könyvei a teremtéstörténettel kezdődnek és a babiloni fogságból való hazatéréssel végződnek. Az ószövetségi történetírás különösen nagy hangsúlyt fektet az események belső összefüggésének a megmutatására. Ezért a választott nép történetét úgy beszélik el ezek a könyvek, fókuszpontjukba áll Istennek az az ígérete, hogy Szabadítót küld a földre. A történetek kiemelik, hogy mennyire szükségszerű volt, hogy a Teremtő Isten önmaga szabadítsa meg a teremtményeit. A történeti könyvek nem csak egy népnek a történetei, hanem Isten története is az emberekkel. Értelmezett történelemmel találkozunk, az értékelési szempont az Istenhez való hűség, a szereplők Isten iránti szeretete, az attól való elhajlás, a bűn. A lejegyzésre kerülő történetek egy részét nem foglalták azonnal írásba, hanem szájhagyomány

útján őrizték. Más események megtörténte és lejegyzése között nem telt el meghatározó hosszúságú idő.

2. Tanítói könyvek:

A tanítói könyvek körébe tartozik a bölcsességirodalom, az ószövetségi gyülekezet imádságos és énekeskönyve, valamint az ünnepek során felolvasott tanítói könyvek. A tanítói könyvek között vannak olyanok is, amelyekben történetek vannak leírva, de eredeti céljuk és felhasználásuk szerint nem a történeti könyvek csoportjába tartoznak.

Idetartozó könyvek: (zárójelben jelezve, hogy melyik ünnepen olvasták fel)

- Ruth könyve (aratás ünnepén),
- Eszter könyve (purim ünnepén),
- Jób könyve,
- Zsoltárok,
- Példabeszédek könyve,
- Prédikátorok (lombsátor ünnepén),
- Énekek éneke (páska ünnepén),
- Jeremiás siralmi (böjt ünnepén)

3. Prófétai könyvek:

Bár maga a történetírás is prófétai volt Izráelben, mégis megkülönböztetjük a történeti könyvektől a prófétai könyveket. Ezekben a könyvekben konkrét próféciákat olvashatunk, némelyben történeteket is, melyekből megismerhetjük azt a történelmi helyzetet, melyben Isten adott prófétája által üzenetet küldött népének. A prófétai könyveket két nagy csoportra lehet osztani: kispróféták és nagypróféták csoportjára. Ez a jelző nem a tartalomra és jelentőségre vonatkozik, hanem kizárólag a prófétai könyv hosszára.

Nagypróféták: Ézsaiás, Jeremiás, Ezékiel és Dániel (4 nagypróféta)

Kispróféták: Hóseás, Jóél, Ámósz, Abdiás, Jónás, Mikeás, Náhum, Habakuk, Zofóniás, Haggeus, Zakariás és Malakiás. (12 kispróféta)

Újszövetség:

1. Történeti könyvek:

Az újszövetségi történeti könyvek lényegesen rövidebb időszakot ölelnek fel Jézus születésének ígéretétől az első keresztyénüldözésekig tart. Az evangéliumok története folytatása az ószövetségi történeti könyveknek. Az evangéliumok azt mesélik el, hogy konkrétan hogyan teljesedett be mindaz, amit Isten megígért az Ószövetségben.

Ide tartoznak:

- Máté evangéliuma,
- Márk evangéliuma,
- Lukács evangéliuma,
- Apostolok cselekedeteiről írott könyv.

2. Tanítói könyvek:

Olyan könyvek tartoznak ebbe a csoportba, melyek a Krisztusban újjászületett keresztyén közösségeknek szóló tanításokat tartalmaznak. Ezek a könyvek formájukat tekintve levelek.

Többségében Pál apostol levelei. Ezek első sorban gyülekezeteknek szólnak, de vannak egyéneknek szóló levelek is.

Ide tartoznak:

Gyülekezethez szóló levelek: Római levél, 1-2 Korinthus, Galata, Efézus, Filippi, Kolossé, 1-2 Thesszalonika;

Személyeknek szóló levelek (ezeket a leveleket pásztori leveleknek is hívják): 1-2 Timótheus, Titusz, Filemon

Egyetemes leveleknek hívjuk azokat az apostoli leveleket, amelyek nem egy konkrét gyülekezetnek vagy személynek szólnak, hanem általánosságban keresztyén testvéreknek. Ide tartozik: Zsidókhöz írt levél, Jakab levele, Péter levelei, János levelei, Júdás levele.

3. Prófétai könyv:

Az egyetlen profétai irat az Újszövetségben: Jelenések könyve. Prófétai nyelven, látomásokat tartalmazó könyv.

Biblia keletkezése:

Színhagyomány:

A zsidó családok generációról generációra mesélték el, adták tovább az Istenről szóló történeteket, tapasztalatokat, a teremtésről szóló bizonyágtételt. Idővel a történetmesélés a család mellett a közösségben is megjelent.

Az Ószövetségi kánon kialakulása:

A héber kánon legkorábbi része a „Törvény”. A Pentateuchos a végső formáját a Kr. előtti 4. században nyerte el. A „Törvény” mellett a „Próféták” Kr. e. 3. században került a „Törvény mellé”. Az „Írások” csoportja a Kr. u. 1. sz. végén és 2. sz. elején került a héber kánon végére. Kr. u. 100-ban a jamniai zsinaton történt meg az ószövetségi kánon véglegesítése. Részben a keresztyénség terjedése váltotta ki a véglegesítést. A kanonizálás mércéjéül Josephus Flavius által megfogalmazott négy ismérvet vettek alapul:

- Isten inspirálta,
- Mózes és Ezdrás kora között keletkezett,
- 22 részből áll (héber abc betűinek a száma szerint),
- tilos elvenni vagy hozzátenni a szent iratokhoz.

Az Újszövetségi kánon kialakulása:

Pál leveleit és az evangéliumokat írásba foglalásuk után Kr. u. a 2. században kezdték el másolatban gyülekezeti istentiszteleteken felolvasni. A 4. században kerültek a kánonhoz az úgynevezett katolikus levelek. Az újszövetségi kánon ismérvei:

- valamelyik gyülekezetben olvasták,
- apostoli eredetű,
- tartalma nem mond ellent az egyházi tannal.

A ma ismert 27 újszövetségi könyv számát 367-ben Athanasius állapította meg. Majd a tridenti zsinaton a nyugati egyház is elfogadta 1546-ban. A kánon megállapításának a célja az volt, hogy a használatban lévő iratokból összeállítsák azokat, amelyek kétségtelenül Istentől ihletettek és így gyülekezeti alkalmakra használhatók. Illetve azért is szükséges volt mielőbb megállapítani a kánont, hogy a tévtanokkal szembeni védekezéshez nyújtson segítséget.

Apokrif könyvek:

Azokat az iratokat nevezik így, melyek nem kerültek be a Kánonba, de kapcsolatban állnak a bibliai könyvekkel. Vannak ószövetségi és újszövetségi apokrif könyvek. Az intertestamentális korba és a korai keresztyénség időszakába adnak betekintést. Azonban nem tekintjük ihletettnek. Ószövetségi apokrif könyvek pl: Bárúk könyve, Jézus ben Sirák könyve; újszövetségi apokrif könyvek: Tamás evangéliuma, András Cselekedetei stb.

Magyar nyelvű bibliafordítások:

A Biblia-fordítások is Isten Szentlelkének a jelenlétében kell, hogy megszülessenek. Első teljes fordítás: Huszita-Biblia. Pécsi Tamás és Újlaki Bálint (ferences szerzetesek) a Vulgata alapján fordították le 1416 és 1440 között. Csak részletei maradtak fenn.

Jelentős, de nem teljes fordítást 1516-19 között az úgy nevezett Jordánszky-kódexbe másolták.

Komjáthy fordítás már a könyvnyomtatás idejében jelent meg 1533-ban. Pál leveleit tartalmazza.

Sylvester János 1541-ben a teljes Újszövetséget fordította le.

Heltai Gáspár 1551-56 között fordította le a bibliai könyvek jelentős részét.

Az első teljes magyar nyelvű bibliafordítást Károli Gáspár készítette el. 1590-ben jelent meg Vizsolyban.

1608-ban a Hanauban, majd 1612-ben Oppenheimben adta ki Szenci Molnár Albert Károli fordítását javításokkal.

Újabb és újabb magyar nyelvű fordítások ma is készülnek, ezeket már nem egy ember, hanem szakemberek csoportja készíti. (Magyar Bibliatársulat)

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

A hatodikos gyermek számára egyre fontosabb lesz az összefüggések keresése, illetve a reális értelmezések megtalálása. A Biblia betű szerinti értelmezése ebben az életkorban folyamatosan elmozdul az elvontabb megértés felé. Ehhez azonban szükség van háttérismeretekre, illetve az előzetes ismeretek feltérképezésére és azok beépítésére az új összefüggések megalkotásához. Az óra során tehát a már meglévő ismeretei rendszereződhetnek a Bibliával kapcsolatban, illetve az a felismerése erősödhet, hogy itt róla van szó. Azaz: Isten Igéje őt is megszólítja.

Mivel ebben az életkorban a tekintély szerepe kiemelkedik, ezért arra is rámutathatunk, hogy a Biblia tekintély: vezérfonal, iránymutató. Tekintélyszemélyeket, tekintélyt keres és követ: maga a Szentírás is lehet ilyen értelemben is tekintély a számára.

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

<u>Minimum</u>	<u>Optimum</u>
<ul style="list-style-type: none"> • Bátorítással vegyen részt az órán a hittanoktató által kezdeményezett feladatokban, játékokban, közös beszélgetésekben, énektanulásban, közös éneklésben, imádkozásban. • Saját korosztályának és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten:	<ul style="list-style-type: none"> • Önként és aktívan vegyen részt az órán a hittanoktató által kezdeményezett feladatokban, játékokban, közös beszélgetésekben, énektanulásban, közös éneklésben, imádkozásban. • Saját korosztályának és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten:

<ul style="list-style-type: none"> ○ Ismerje a Bibliát és tudjon benne segítséggel tájékozódni. ○ Ismerje, és segítséggel tudja elmondani, milyen könyvek találhatóak az Ószövetségben a tankönyvi szöveg alapján. ○ Tudja segítséggel felsorolni kik írták az Újszövetség könyveit. ○ Tudja segítséggel értelmezni a lecke Igéjét: Zsoltárok 119,105. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Ismerje a Bibliát és tudjon benne tájékozódni. ○ Tudja felsorolni az Ószövetség könyveit a tankönyvi szöveg alapján. ○ Tudja, hogy kik írták az Újszövetség könyveit, tudja felsorolni a nevüket. ○ Tudja önállóan értelmezni és memorizálni a lecke Igéjét: Zsoltárok 119,105.
--	--

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT

Fő hangsúly: Isten a Szentírásban ma is ad útmutatást az emberi élet helyzeteire.

Kognitív cél: Annak a tudatosítása, hogy Isten a Szentíráson keresztül ma is megszólít és utat mutat az élethelyzetekben.

Affektív cél: Annak a felidézése, átélése, hogy a „rólam van szó”, gondolatot milyen érzések kísérik és ez milyen módon jelenik meg az igeolvasás során.

Pragmatikus cél: A Biblia helyes használatának a gyakoroltatása.

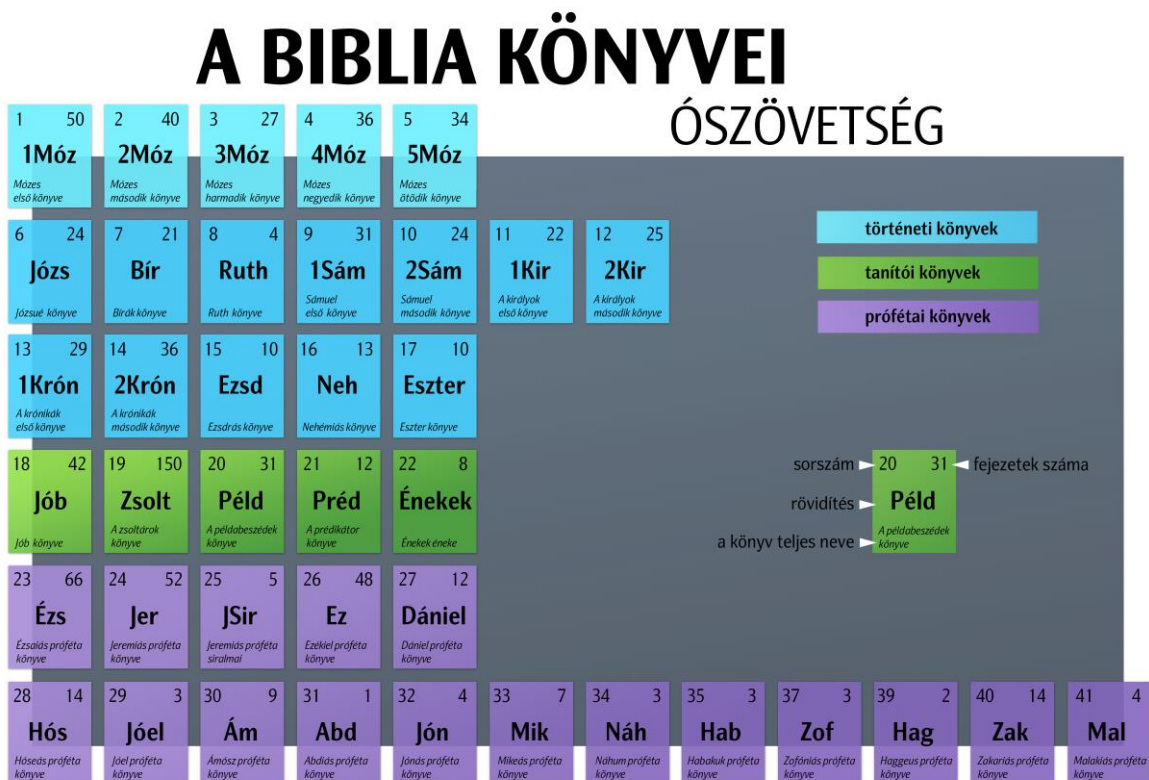
Óra fő része	Javaslatok	Taneszköz, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	<p>1. Beszélgetési lehetőség:</p> <p>Beszélgessünk a könyvekről!</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mitől izgalmas egy könyv? • Melyik a kedvenc könyved, miért? • Van-e Bibliád, gyerekbibliád otthon? • Melyik a kedvenc bibliai történeted? 	A Biblia, mint könyv
Feldolgozási javaslat	<p>Erre az órára feltétlenül gondoskodjunk arról, hogy Bibliát tudjunk a gyerekek kezébe adni, ha nincs elég, akkor legalább két-két gyereknek egyet.</p> <p>1. Nyissuk ki a Bibliát az elején, nézzük meg, melyik fordítás van a kezünkben! Olvassuk fel a könyveket az Ószövetség tartalomjegyzékéből! Adjunk segítséget ahhoz, hogy az Újszövetséget is kikeressék! Olvassuk fel az Újszövetség könyveit is!</p> <p>Beszélgjük meg: van-e számukra ismerős bibliai könyv? Tudják-e valamelyikről, hogy miről szól?</p> <p>2. Ismertessük a TK ábrája alapján a bibliai könyvek műfaji felosztását!</p>	<p>TK</p> <p>Műfaji felosztás, könyvek sorrendjének bemutatása</p> <p>MFEI 2. feladat</p>

	<p>3. Oldjuk meg a MFEI 2. feladatát: Tedd helyre a polcon a könyveket! Segítségként használhatják a TK ábráját is.</p> <p>4. Olvassuk el a TK-ből a bibliai könyvek sorrendjét bemutató verset! Kérjük a gyerekeket, hogy otthon próbálják megtanulni! Gyakorolhatjuk több órán át is, hagyjunk időt a megtanulására!</p> <p>5. Mi hogyan olvassuk a Bibliát? Hogyan szólhat hozzánk? Beszéljünk erről a TK bevezető gondolatai alapján, ill. a MFEI 4. feladatának segítségével!</p> <p>A feladat feldolgozza a lecke <u>aranymondását</u>:</p> <p><i>„Lábam előtt mécses a Te igéd, ösvényem világossága.”</i> (Zsoltárok, 119,105)</p> <p>E feladattal gyakorolhatjuk, hogyan keresünk ki egy igehelyet, és elgondolkodunk azon is, mit jelent a kikeresett Ige.</p> <p>Hívjuk fel a figyelmet arra, hogy a Biblia nem olyan, mint egy horoszkóp, amit felütve összefüggések nélkül magunkra érthetünk. Isten nem a fatális véletlenek, hanem a gondviselés Istene. Ő az, aki ismer, szól hozzánk. Ezért egyrészt keressük meg egy adott ige kontextusát, szövegkörnyezetét, mondanivalóját az egész Szentírás fényében, másrészt saját élethelyzetünket imádságos szívvel tárjuk Isten elé, így keressük akaratát.</p> <p>6. Tudod-e? A magyar fordítás elkészültét életközeli, személyesebbé teszi Károlyi Gáspár neve mellett a gyermek futár, Szenci Molnár Albert megismerése. Felhívhatjuk a figyelmet arra, hogy ő Isten akaratát keresve életcél, feladatot talált magának. Ehhez kapcsolódhat a MFEI 5. feladata.</p> <p>7. A bibliai kvíz a TK-ben segít az óra végén összefoglalni a tanultakat.</p> <p>8. Énekjavaslat: Kegyess Jézus, itt vagyunk...(RÉ 164. TK 11. ének)</p>	<p>A bibliai könyvek műfajának és sorrendjének gyakoroltatása</p> <p>Tankönyv MFEI 4. feladat</p> <p>A Biblia helyes használatának gyakoroltatása Annak átélése, hogy „Isten hozzám is szól”</p> <p>TK: Tudod-e? MFEI 5. feladat</p> <p>TK – Bibliai kvíz</p>
--	--	---

Munkáltatás	Írjuk fel a gyerekekkel közösen a bibliai könyvek nevét kartonlapokra! A TK bibliai könyveket ábrázoló polcos rajza, ill. a megtanulandó versike segítségével csoportosítsuk a kartonlapokra írt könyveket, rakjuk sorba a bibliai sorrendnek megfelelően! Játshatunk is az elkészült feliratokkal: valaki húz egy lapot, és meg kell mondania, a Biblia melyik nagy részében szerepel a rajta található könyv, ill. melyik műfaji csoportba tartozik!	Tankönyv Kemény kartonlapok A bibliai könyvek neveinek és sorrendjének gyakoroltatása
Házi feladat	Az órán nem használt MFEI i feladatok egyike, a csoport adottságaihoz illeszkedő módon A bibliai könyvek sorrendjéről szóló vers megtanulása	

TOVÁBBI ÖTLETEK

A Biblia könyvei, „periódusos rendszerben”:

A BIBLIA KÖNYVEI

ÚJSZÖVETSÉG							
1 28 Mt Máté evangéliuma	2 16 Mk Márk evangéliuma	3 24 Lk Lukács evangéliuma	4 21 Jn János evangéliuma	5 28 ApCsel Az apostolok cselekedetei			
6 16 Róm Pál levele a rómaiakhoz	7 16 Kor Pál első levele a korinthusiakhoz	8 13 2Kor Pál második levele a korinthusiakhoz	9 13 Gal Pál levele a galatákhoz	10 6 Ef Pál levele az efcusziakhoz	11 4 Fil Pál levele a filippiekhez		
12 4 Kol Pál levele a kolosséiakhoz	13 5 1Thessz Pál első levele a thesszalonikaiakhoz	14 3 2Thessz Pál második levele a thesszalonikaiakhoz	15 6 1Tim Pál első levele Timóteushoz	16 4 2Tim Pál második levele Timóteushoz	17 3 Tit Pál levele Tituszhoz	18 4 Filem Pál levele Filemonhoz	19 13 Zsid A zsidókhöz írt levél
20 5 Jak Jakab levele	21 5 1Pt Péter első levele	22 3 2Pt Péter második levele	23 5 1Jn János első levele	24 1 2Jn János második levele	25 1 3Jn János harmadik levele	26 1 Júd Júdás levele	27 22 Jel A jelenések könyve

történeti könyvek
tanítói könyvek
prófétai könyvek

sorszám	▶ 27	22	◀ fejezetek száma
rövidítés	▶ Jel		
a könyv teljes neve	▶ A jelenések könyve		

Képlemzési és szövegelemzési módszertani segédlet

Tankönyv: 12.-13. oldal

A képen látható:

Szimbolikus illusztráció: Könyvespolc, melynek polcain az Ó- és Újszövetség könyvei találhatóak.

A szöveg: Ószövetség, Újszövetség ismertetése.

Instrukció a képolvasáshoz és a kapcsolódó szöveg elemzéséhez

1. Képolvasási javaslat:

- Mit tudtok a Bibliáról? Kinek milyen Bibliája van?
- Nézzétek meg a tankönyv 12. oldalán lévő „könyvespolcot”. Milyen feliratokat láttok? Hallottatok-e róluk valamit? Mondjátok el!
- Figyeljétek meg az Ószövetség könyveit! Először a történeti könyveket figyeljétek meg, olvassátok el a címeiket! Milyen témákról szólnak ezek a könyvek?
- Most a tanító könyveket nézzétek! Kikről, illetve miről szólnak ezek a könyvek?
- Kik írták a prófétai könyveket? Mit jelenthet a „próféta”, „prófécia” kifejezés?
- Vizsgáljátok meg az Újszövetség polcain lévő könyveket! Itt is találunk történeti könyveket! Kik írták ezeket? Van-e ismerős név közöttük?

- Figyeljétek meg a tanító könyveket! Milyen feliratokat láttok? Mire lehet következtetni a feliratokból?
- Prófétai könyvből itt csak egyet találtok. Milyen feliratot láttok? Miről szólhat ez a könyv?
- Mit jelent a „Biblia” szó?
- Nyisd ki a Bibliádat! Hol nyitottad ki? Az Ó- vagy Újszövetségnél?
- Szoktad-e olvasni a Bibliát? Mikor? Van-e kedvenc olvasmányod, Igéd? Mondd el!

2. Szövegelemzés

- Ki fordította magyar nyelvre a Bibliát? Mit tudsz róla?
- Olvasd el a tankönyv 13. oldalán található szöveget az Ószövetségről! Miről írt Mózes az öt könyvében?
- Kik vannak még a történeti könyvek szerzői között Mózesen kívül? Miről írtak?

Beszélgétpontok az aranymondáshoz

„Lábam előtt mécses a te igéd, ösvényem világossága.” (Zsoltárok 119,105)

- Láttál-e már mécseset? Ha nem, nézz utána az interneten! Mire szolgál a mécses?
- Mit jelent az „ösvény” szó? Mondd másképpen!
- Miért jó világosságban menni egy úton?
- Mihez hasonlítja az aranymondás az Isten igéjét? Miért?
- Neked melyik a kedvenc Igéd?

Imádságra nevelés:

<p><u>MÉCSESIGE</u></p> <p>a) Előkészítés A hittanoktató mécses alakú lapokat. A lapra rá van írva az aranymondás: „Lábam előtt mécses a te igéd, ösvényem világossága.” (Zsolt 119,105)</p> <p>b) Imádság írása Feladatutasítás: Írjatok a lapra egy imádságot, amely az aranymondáshoz kapcsolódik.</p> <p>c) Imádság felolvasása három fős csoportban Feladatutasítás: Alkossatok három fős csoportokat, és olvassátok el egymásnak az imádságokat. A 3 imádságból írjatok egy közöset, amit mindannyian el tudtok mondani.</p> <p>d) Imádság nagycsoportban Minden 3 fős csoport felolvasa az imádságát.</p>	 <p>római mécses deposithphotos</p> <table border="0"> <tr> <td>műfaj</td> <td>többféle</td> </tr> <tr> <td>megfogalmazás</td> <td>írásban egyénileg, szóban kiscsoportban</td> </tr> <tr> <td>imádkozás</td> <td>felolvasás</td> </tr> <tr> <td>csoport felosztása</td> <td>3 fő/csoport</td> </tr> <tr> <td>kapcsolódás</td> <td>„Lábam előtt mécses a te igéd, ösvényem világossága.” (Zsolt 119,105)</td> </tr> <tr> <td>hely</td> <td>óra közepe, vége</td> </tr> <tr> <td>fejlesztési terület</td> <td>reflektív imádkozás</td> </tr> <tr> <td>hittanosok</td> <td> <ul style="list-style-type: none"> • egyénileg írnak • közösen átfogalmazznak • együtt olvasnak </td> </tr> <tr> <td>hittanoktató</td> <td>kísér</td> </tr> </table>	műfaj	többféle	megfogalmazás	írásban egyénileg, szóban kiscsoportban	imádkozás	felolvasás	csoport felosztása	3 fő/csoport	kapcsolódás	„Lábam előtt mécses a te igéd, ösvényem világossága.” (Zsolt 119,105)	hely	óra közepe, vége	fejlesztési terület	reflektív imádkozás	hittanosok	<ul style="list-style-type: none"> • egyénileg írnak • közösen átfogalmazznak • együtt olvasnak 	hittanoktató	kísér
műfaj	többféle																		
megfogalmazás	írásban egyénileg, szóban kiscsoportban																		
imádkozás	felolvasás																		
csoport felosztása	3 fő/csoport																		
kapcsolódás	„Lábam előtt mécses a te igéd, ösvényem világossága.” (Zsolt 119,105)																		
hely	óra közepe, vége																		
fejlesztési terület	reflektív imádkozás																		
hittanosok	<ul style="list-style-type: none"> • egyénileg írnak • közösen átfogalmazznak • együtt olvasnak 																		
hittanoktató	kísér																		

Órakezdéshez:

Alakítsunk az osztály létszámának megfelelően két vagy három csoportot! Versenyezzünk! Mondjanak a csoportok bibliai történeteket, a címük szintjén! Az a csapat nyer, amelyik a legtöbb történetet fel tudta idézni.

Drámapedagógiai ötlet: Típpelős Biblia

(akár rendszeres, rövid bevezető is lehet az órák elején).

Tegyünk fel olyan kérdéseket a Bibliával kapcsolatban, amikre mindig egy szám a válasz – fejből, megadott időre (pl. öt másodperc) adjanak rá választ, majd az, akinek a válasza a legközelebb volt a jó értékhez, kap egy pontot. A pontokat a táblán vezetjük, a nyertesnek felajánlhatunk valami apró nyereményt, de ez nem feltétlenül szükséges. A kérdésekre a hitoktatónak nem kell előre felkészülnie, elég, ha van nála egy Biblia, kinyitja egy-egy helyen és feltesz egy kérdést, pl.

- Hány könyv van az Újszövetségben?
- Mennyi levelet írt Pál az Újszövetségben?
- Mózes öt könyve közül melyik a leghosszabb/legrövidebb (fejezetszámot tekintve)?
- Hány vers van a Bírák második részében?
- X. könyv melyik részében van a következő igevers...

Az egy órán feltett kérdések száma legyen viszonylag kevés (pl. 10), hogy akkor hagyjuk abba, amikor még jól megy, így legközelebb is lesz kedv hozzá. Ha kicsit több időt tudunk rá szálni, legyen náluk a Bibliájuk és kérjük meg őket, hogy a típpelés után (a segítségünkkel) keressék ki a választ is. Ezzel játékosan sokat forgatják a Szentírást és jobban ki fogják ismerni magukat benne.

Ha nagyon kevés bibliaismerettel rendelkezik az osztályban több gyerek, új, nemrég bekapcsolódott hittanosaink vannak, akkor nem építhetünk a Bibliával kapcsolatos tudásukra, élményeikre. Behozhatunk különböző nyelvű Bibliákat (héber, görög, Septuaginta, Vulgata, modern nyelvi fordítások). Adjuk kézbe a gyerekeknek, és próbálják megállapítani, melyik milyen nyelvű.

A kerettanterv negyedik anyaga a Bibliáról célul tűzi ki a Biblia eredeti nyelveinek, nemzeti fordításoknak a bemutatását, ám az újonnan bekapcsolódók számára ez új lehet.

Feldolgozáshoz:

- A *Tudod-e* rész megbeszélése és a MFEI 5. feladata helyett szánhatunk időt a MFEI 3. feladatára is:

Igehelyek kikeresése a Bibliából, tartalmuk megfogalmazása: MFEI 3. feladatát oldjuk meg. Páros munkában vagy csoportokban is megoldhatják a tanulók a feladatot, vagy eloszthatjuk közöttük, ki melyik ígét keresse ki.

- Válasszunk ki egy-egy ismerős bibliai történetet az Ószövetségből és az Újszövetségből is! Keressük ki, olvassuk fel!

Élménypedagógiai játék: AKADÁLY NÉLKÜL

Szükséges eszközök: Akadálykiépítéshez tárgyak. Szembekötő kendő.

Időigény: 20 perc

Teológiai kapcsolódás: Isten a Szentírás üzenete által vezet az úton, hogy ne kövessünk el bűnt, mert a bűnnek az is lehet a következménye, hogy az elkövető maga is megsérül. (Pl. Egy gyerek azt hazudja a biciklis osztálykirándulás előtt, hogy kiválóan tud biciklizni, és amikor elindulnak, elesik és csúnyán megsérül.)

Előkészület: A teremben kiépítünk egy akadálypályát. Figyeljünk, hogy balesetmentes legyen.

Játékban rejlő lehetőségek:

A gyerekek megtapasztalhatják, hogy hogyan lehet elkerülni a sérülést, ha egy külső vezetőre hallgatnak.

Játék menete:

1. Párokat alkotunk. Egyikük lesz a vezető, másik a vezetett.
2. Elmondjuk a kerettörténetet.
3. Megbeszéljük a történeteket.

Kerettörténet:

Át kell jutnotok ezen a komoly akadálypályán. Két dolog azonban nehezíti az átjutást. Az egyik, hogy egyikőtök szeme be lesz kötve, és csak a másik hangját követve mehet az akadálypályán. A másik nehezítés az, hogy egyszerre több pár halad az akadálypályán.

Megbeszélés:

I. Tények: Meséljétek el a tapasztalatotokat. Mi volt a feladat? Melyek voltak a szabályok? Hogyan tudtátok elvégezni? Mi is történt? Tudtál-e hallgatni a vezetésre? Világos és érthető volt? Hallgatott-e rád a vezetett? Könnyű volt-e vezetni? Ütköztetek-e össze valakivel?

II. Érzések: Milyen érzés volt vezetettnek lenni? Milyen érzés volt, amikor valaki neked ütközött? Mire gondoltál eközben? Mi volt a lényeges a játékból?

III. Tapasztalat: Mi volt a tanulság számodra? Mit mond neked ez a játék arról, hogy a Biblia szava által vezet Isten? Van-e ilyen tapasztalatod? Milyen akadályai vannak annak, hogy Isten üzenete megérkezzen hozzád? Mi az, amit ezután másként szeretnél tenni? Mit tudnál átültetni a mindennapokba ennek a játéknak a tanulságából?

INSTRUKCIÓK A MUNKAFÜZET FELADATAIHOZ

MFEI 13. o. 3. feladat / MFGY 9. o. 3. feladat

Az igeversek tartalmának megfogalmazását, a lényeg kiemelését segítjük, ha hangsúlyt teszünk a felsorolt igék felszólító módú igealakjaira: ismertesd meg, taníts meg (25. zsoltár), örüljetek (Filippi 4,4), jöjjetek (Máté 11,28), kövess (Márk 2,14), hívj segítségül (Zsoltárok 50,15). E kifejezések felmutatják, mi mindenre buzdít bennünket Isten Igéje.

A témához felhasználható énekek:

Református énekeskönyv: 19. zsolt. 1-2. verse: Az egek beszélnek...

Református énekeskönyv: 119. zsolt. 37. 45. verse: Kezeiddel formáltál engem...

Hittankönyv: 9. Jézus Krisztus: 485. dics. 1-3. verse (+RÉ)

Hittankönyv: 15. Siess keresztyén... 161. dics. 1-2. verse (+RÉ, BS)